

ATLES II.

BREU INTRODUCCIÓ A L'ESTAT PLURINACIONAL DE BOLÍVIA

CONTEXT HISTÒRIC: DELS ORÍGENS PRECOLOMBINS FINS A LA INDEPENDÈNCIA

El Tihuanaco és la primera cultura coneguda a Bolívia (any 600) origen de les civilitzacions quechuas i aimares, les quals es van veure influenciades i dominades els Inques, que es van expandir fins que van ocupar tot el territori dels Andes.

Al segle XVI les tropes espanyoles, van conquerir l'Imperi Inca i el 1538 van descobrir el Cerro de Potosí, una mina rica en plata i altres minerals que van servir per enriquir l'imperi i continuar finançant la conquesta de les Amèriques. Es va fundar Chuquisaca (actual Sucre), coneguda pels espanyols com La Plata.

L'any 1548 es va fundar La Paz i el 1561 Santa Cruz de la Serra (per a explorar la part de la selva i frenar els possibles atacs dels guaranis). Avui en dia són les dues ciutats més importants de Bolívia. A poc a poc es va anar arrelant un sentiment de malestar entre la població criolla (un habitant nascut a Amèrica de pares europeus), cada cop més vinculada i arrelant un sentiment de pertinença al territori Llatinoamericà, que veien com els espanyols gaudien de tota mena de privilegis polítics, administratius i econòmics en detriment dels seus drets i llibertats. L'inici de la revolta va tenir lloc a La Paz el 16 de juliol de 1809. Les tropes de la reialesa espanyola van ser derrotades en la batalla d'Ayacucho (1824), a l'actual Perú, inici d'un gran seguit de derrotes de l'imperi.

El país es va declarar independent el 6 d'agost de 1825, mitjançant l'Assemblea General de Diputats de les Províncies de l'Alt Perú amb el nom de República de Bolívar que va ser canviat per República de Bolívia independitzant d'Espanya.

BOLÍVIA, SIGNIFICAT I TOPONÍMIA

Originàriament Bolívia es va nomenar com a "República Bolívar" en honor al polític i militar Simón Bolívar, una de les figures més destacades de l'emancipació hispanoamericana enfront de l'Imperi espanyol. La nova República va adoptar oficialment el nom de Bolívia el 3 d'octubre de 1825.

ELS SÍMBOLS DE BOLÍVIA

La "tricolora" és la bandera nacional, està composta per tres franques horitzontals simètriques. La superior és vermella, en honor al valor dels soldats bolivians, la mitjana groga, simbolitzant els recursos minerals i la inferior verda, que representa la fertilitat del territori.

La wiphala és una bandera quadrangular de set colors, utilitzada comunament pels pobles andins, està present especialment a Bolívia, on va ser reconeguda com a símbol de l'Estat per la Constitució de 2009. Té origen en els pobles precolombins de la serralada dels Andes i és un disseny recurrent i reivindicatiu a la simbologia prehispànica. Wiphai és una exclamació de triomf, utilitzada com a element reivindicatiu del territori dels Andes.

DIVERSITAT ÈTNICA I LINGÜÍSTICA

Bolívia presenta una elevada diversitat ètnica. la majoria són amerindis, d'origen preincaic i incaic, les seves principals llengües són l'aymara i el quechua; les comunitats indígenes del nord i est són principalment guaranies i mojeños. Hi ha un menor percentatge de blancs, criolls i europeus, concentrats en les grans ciutats.

Bolívia presenta una gran riquesa i diversitat lingüística: hi ha 36 llengües reconegudes, l'espanyol, el Quechua, l'Aymara i el Guaraní són les més parlades. Mentre que vuit d'elles, Araona, Mose-tén, Movima, Sirionó, Yaminahua, Yuqui, Tapiete i Machineri estan en risc d'extinció.

ORGANITZACIÓ POLÍTICA I TERRITORIAL

Bolívia es constitueix com a un estat unitari social de dret plurinacional, comunitari lliure, independent, sobirà, democràtic, intercultural i descentralitzat. A més, adopta pel seu govern la forma democràtica participativa, representativa i comunitària, amb igualtat de condicions entre homes i dones. La divisió política s'estructura territorialment en nou departaments que governen sobre 112 províncies.

LA BOLÍVIA ACTUAL, UN PAÍS EN VIES DE DESENVOLUPAMENT

Diversos indicadors socials segueixen molt per sota de les mitjanes internacionals, presentant desigualtats entre zones rurals i urbanes, entre homes i dones, i entre ciutadans indígenes i no indígenes. Part de la població no disposa d'accés a serveis bàsics. El Govern s'ha plantejat el repte d'avançar cap a sistemes universals de salut i educació en el marc de l'"Agenda Patriòtica del Segon Centenari" proposada pel President de l'Estat Plurinacional de Bolívia l'agost de 2012.

(*Bolivia.de", 2020)

